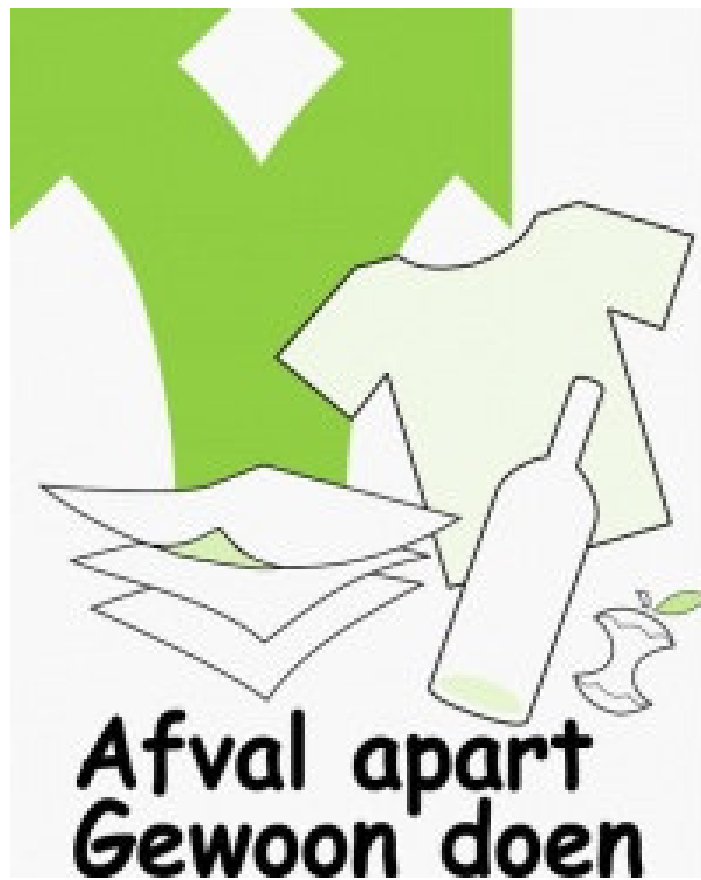

Evaluatie wijzigingen afvalinzameling Gemeente Werkendam

INHOUDSOPGAVE

1. Aanleiding	pag. 4
2. Beleidskader / Historie	pag. 5
3. Resultaten en effecten afvalbeleid, Afvalmonitor 2011	pag. 7
4. Voorlopige resultaten 2012	pag. 11
5. Financiën afvalinzameling	pag. 13
6. Mogelijkheden voor optimalisatie	pag. 14
7. Conclusies	pag. 19

1. Aanleiding

Coalitieprogramma 2010-2014

In het bestuursakkoord 2010-2014 is een paragraaf gewijd aan milieu en duurzaamheid. In 2010 is naar aanleiding van deze paragraaf een evaluatie geweest van de exploitatie van de milieustations. Deze evaluatie is later verbreed naar de totale inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen in de gemeente.

Uiteindelijk is een aantal aanpassingen doorgevoerd met als doel een beter scheidingsresultaat, optimale dienstverlening en lagere gemiddelde kosten voor de burger (afvalstoffenheffing). De resultaten zijn verwerkt in een aantal voorstellen voor veranderingen in de uitvoering van de afvalinzameling in de gemeente. Deze bestaan onder meer uit een hoger tarief voor het aanbieden van de minicontainer voor restafval, een lager tarief voor het aanbieden van de GFT-container en huis-aan-huis-inzameling van kunststof verpakkingen.

Tijdens de raadsbehandeling in 2011 van de evaluatie en het definitieve voorstel met daarin de wijzigingen in de uitvoering en de tarieven voor 2012, is toegezegd de effecten van deze wijziging in 2012 te presenteren.

Aanpak

Deze evaluatie is als volgt opgebouwd, eerst een overzicht van de resultaten van 2011. Daarna een overzicht van de resultaten van het eerste halfjaar van 2012 om de effecten van de veranderingen indicatief weer te geven. Afgesloten wordt met een afvalvisie voor de toekomst en worden opties genoemd om de doelstellingen in die visie te realiseren.

2. Beleidskader / Historie

Beleidskader

Landelijk beleid:	Wet Milieubeheer; Landelijk Afvalbeheer Plan 2 (LAP2)	2009-2015;
Gemeentelijk beleid:	Afvalstoffenverordening Beleidsnotitie Invoering Diftar Evaluatie en wijziging Evaluatie afvalinzameling gem. Werkendam	2012; 2004; 2006; 2011.

Belangrijkste uitgangspunten landelijk afvalbeleid, LAP2

1. Afvalpreventie;
2. Bronscheiding;
 - a. Huishoudelijk afval (HHA): 60 % gescheiden ingezameld; 40% Huishoudelijk restafval (HRA);
 - b. Grof Huishoudelijk afval (GHA): 75% gescheiden ingezameld; 25% Grof Restafval (GRA);
 - c. Streefgewichten voor 5 hoofdstromen uit het huishoudelijk afval: Groente Fruit & Tuinafval (GFT), Oud papier & Karton (OPK), Glas, Textiel en Klein Chemisch Afval (KCA);
3. Verwerking volgens verplichte minimum standaarden, volgens richtlijnen uit het LAP2, gebaseerd op "Ladder van Lansink".

Belangrijkste uitgangspunten gemeentelijk afvalbeleid

De belangrijkste uitgangspunten en doelstellingen zijn:

1. Reductie van totale hoeveelheid afval ten opzichte van 2003;
2. Realiseren doelstellingen afvalscheiding;
Realiseren streefgewichten bronscheiding hoofdstromen Huishoudelijk afval (HHA);
3. Verwerking conform richtlijnen LAP2;

Overzicht beleidsontwikkeling Gemeente Werkendam

- **2000-2002:** Uitvoering van het project "**Afval apart, gewoon doen!**". Doel was om de landelijke scheidingspercentages ook in Werkendam te halen. Het instrument hiervoor was een intensieve voorlichtingscampagne en optimalisatie van de inzamelstructuur. Uit evaluatie is gebleken dat de campagne niet het gewenste resultaat heeft bereikt en dat verdere maatregelen nodig waren;
- **2004:** Invoering van **Diftar** volgens het **volume-model**. Met de invoering van Diftar werd gekozen voor afvalstoffenheffing met een vast bedrag er jaar afhankelijk van de door de inwoner gekozen maat van de minicontainer(s). Deze periode van een jaar is opmaat voor de uitbreiding naar het volume/frequentiemodel in 2005;
- **2005:** Uitbreiding van **Diftar** naar het **volume/frequentie-model**. Direct volgend op de invoering van Diftar werd de afvalstoffenheffing afhankelijk gemaakt van de maat container, de afvalsoort en hoe vaak deze wordt aangeboden. Tegelijkertijd zijn de ondersteunende voorzieningen als de Milieustations en de Milieuparkjes uitgebreid;
- **2010-2011:** Onderzoek **exploitatie milieustations** en **evaluatie afvalinzameling** gemeente Werkendam. Aanpassing van tarieven voor aanbieden restafval en GFT. Huis-aan-huis inzameling kunststoffen, KCA-routes van 2 naar 1 per jaar.

Uitgangspunten gemeentelijk Diftar beleid

De uitgangspunten/doelstellingen bij de invoering van Diftar in 2004 waren:

- **Milieu:** reductie aangeboden hoeveelheid afval ten opzichte van de hoeveelheden 2003;
 - Restafval 30%, later bijgesteld naar 25%;
 - GFT 25% t.o.v. 2003;
- **Financiële prikkel:**
 - **De vervuiler betaalt.** Huishoudens hebben invloed op de hoogte van hun aanslag voor de afvalstoffenheffing. Het scheiden van bruikbare stromen uit het restafval is voordeliger dan al het afval als restafval aanbieden;
 - **Verlaging van totale kosten** binnen de productgroep afval (721);
- **Individualisering:** vergroten van de keuzevrijheid voor de inwoners betreffende maat van de containers en aanbiedgedrag.

Voorzieningen op hoog niveau

Er is gekozen om afvalscheiding aan de bron te stimuleren en daar is stevig in geïnvesteerd: De voorzieningen zijn bovengemiddeld en bestaan uit:

- Huis-aan-huis inzameling: Huishoudelijk restafval, GFT, Oud Papier en kunststof verpakkingen;
- 7 Milieuparkjes voor glas, blik, drankkartons, kunststof verpakkingen en textiel;
- Losse glasbollen op strategische locaties;
- Inzameling luiers en incontinentiemateriaal;
- 2 Milieustations;
- 1 Inzamelronde KCA.

Maatschappelijke ontwikkelingen op afvalgebied

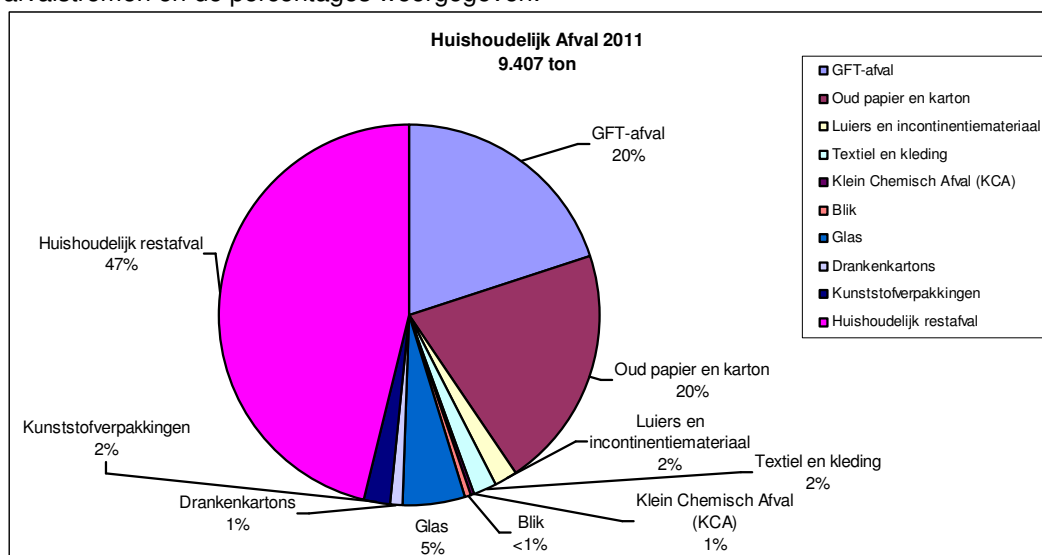
Sinds de invoering van Diftar hebben diverse majeure ontwikkelingen op het gebied van afval plaatsgevonden. Deze ontwikkelingen maken het mede noodzakelijk het gevoerde beleid regelmatig te beoordelen en, waar nodig, bij te sturen.

- Afvalstoffen worden tegenwoordig vaak ingezet als grondstof voor nieuwe producten (puin voor de wegenbouw, hout voor spaanplaat). De verwerkingstarieven zijn hierdoor vaak lager geworden, terwijl sommige stromen om niet worden ingenomen (b-hout) of zelfs geld opleveren (metalen/oud-papier);
- Storten van bruikbaar afval is niet meer toegestaan;
- De maatschappelijke bewustwording rondom afval is groter geworden. Bronscheiding van diverse afvalstromen zoals GFT, glas, oud papier en kunststofverpakkingen is gemeengoed geworden;
- Uitvoering van afspraken tussen overheid en bedrijfsleven zorgt ervoor dat voor het inzamelen van diverse stromen als glas, kunststofverpakkingen en wit- en bruingoed vergoedingen worden uitgekeerd aan de gemeenten.

3. Resultaten en effecten afvalbeleid, Afvalmonitor 2011

Hoeveelheden Huishoudelijke afvalstromen 2011

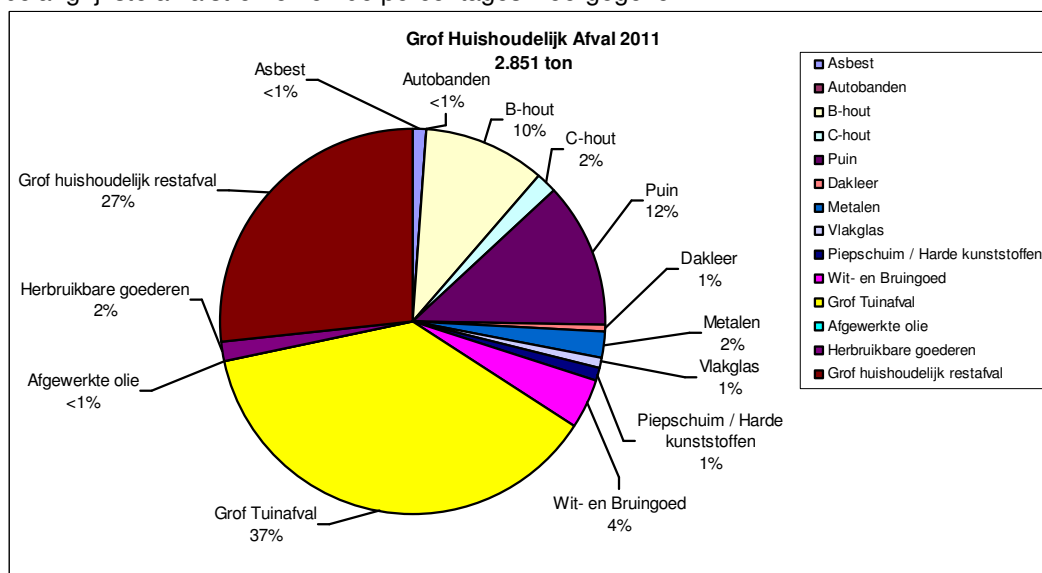
In 2011 is in totaal 9.407 ton Huishoudelijk Afval (HHA) ingezameld met behulp van de grijze en groene minicontainers en in de milieuparkjes. In figuur 3.1 zijn de belangrijkste afvalstromen en de percentages weergegeven:

Figuur 3.1: Ingezamelde hoeveelheden Huishoudelijke afvalstromen 2011

Hoeveelheden Grof Huishoudelijke afvalstromen 2011

In 2011 is in totaal 2.851 ton Grof Huishoudelijk Afval (GHA) ingezameld. In figuur 3.2 zijn de belangrijkste afvalstromen en de percentages weergegeven:

Figuur 3.2: Ingezamelde hoeveelheden Grof Huishoudelijke afvalstromen 2011

Reductie van totale hoeveelheid afval ten opzichte van 2003

Bij de invoering van Diftar was een van de doelstellingen een afvalreductie ten opzichte van de hoeveelheden van 2003:

- Restafval 30%, later bijgesteld naar 25%;
- GFT 25%.

Overall is de doelstelling van afvalreductie gehaald, zie tabel 3.1. Van de totale hoeveelheid Huishoudelijk afval (HHA) in 2003 is in 2011 nog 71% over, een reductie van 29%.

Voor het restafval is de reductie bijna bereikt, met een afname van 26% ten opzichte van 2003 terwijl de hoeveelheid GFT met 29% is afgenomen:

	Totale hoeveelheid huishoudelijk Afval (HHA)			Restafval	GFT	OVERIG AFVAL
	Alle gewichten in ton	HRA	GRA			gescheiden
2003	17.278	5.854	995	6.849	2.666	2.763
2011	12.258	4.330	756	5.086	1.887	5.284
% 2011 t.o.v. 2003	71%			74%	71%	191%

Tabel 3.1: Resultaten afvalreductie 2003-2011

Door in 2004 in te steken op reductie van het GFT-afval is de hoeveelheid gescheiden ingezameld GFT-afval afgenomen. Dit afval is echter niet voorkomen, maar wordt afgevoerd via de grijze container. Hierdoor wordt onnodig druk gelegd op de hoogte van de afvalstoffenheffing. Er zit nog circa 1900 ton GFT-afval in de restfractie, terwijl er een verschil in verwerkingskosten is van € 95,- per ton, een totaal te behalen voordeel van € 180.500,-! Positief is dat de overige gescheiden ingezamelde stromen (huishoudelijk en grof huishoudelijk afval) een verdubbeling in hoeveelheden laten zien ten opzichte van 2003, terwijl de grootste (puin, afvalhout) van die stromen fors in hoeveelheid zijn gedaald.

Realiseren doelstellingen afvalscheiding uit LAP2

Voor het Huishoudelijk afval en het Grof huishoudelijk afval zijn aparte doelstellingen opgenomen. Van het Huishoudelijk afval dient 60% gescheiden ingezameld te worden, van het Grof huishoudelijk afval 75%:

Scheidingspercentage	HHA	doel LAP2	GHA	doel LAP2
2003	49%	60%	83%	75%
2011	54%	60%	74%	75%

Tabel 3.2: Resultaten afvalscheiding 2003-2011

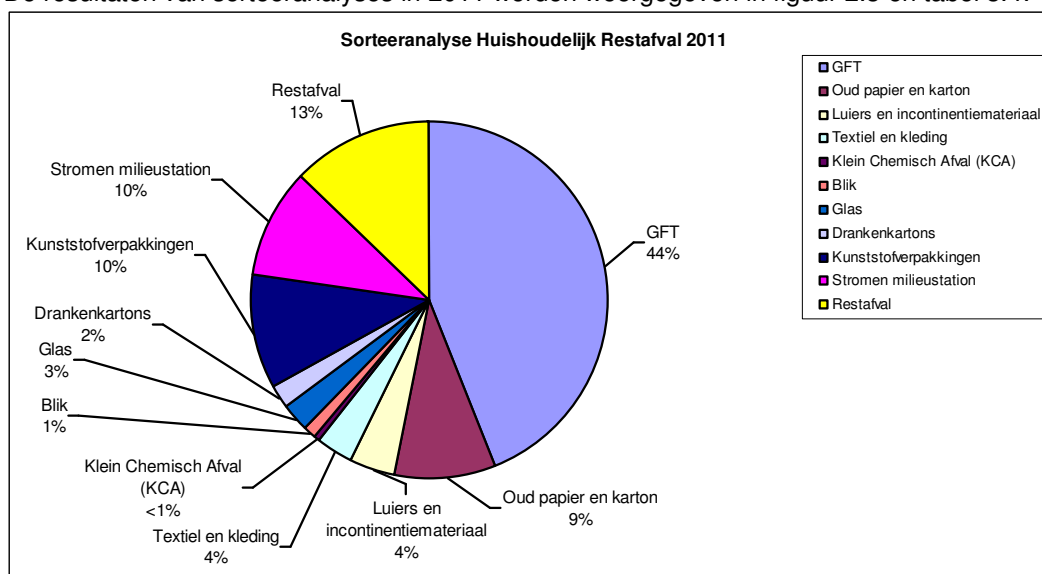
De doelstellingen uit het LAP2 worden nog niet gehaald. Op dit moment wordt 54% van het huishoudelijk afval gescheiden, het doel is 60%. Van het Grof huishoudelijk afval wordt op dit moment al 74% gescheiden ingezameld, het doel is 75%. Met een kleine extra inspanning kan binnen afzienbare tijd (2015) voldaan worden aan de doelstellingen voor zowel huishoudelijk als grof huishoudelijk afval.

Resultaten sorteeraanlyse huishoudelijk afval 2011

In de uitgebreide sorteeraanlyse van 2011 is het huishoudelijk restafval onderzocht. Uit de analyse blijkt dat van de totale stroom Huishoudelijk afval maar 13 % echt restafval is. De andere afvalstoffen in de grijze containers kunnen gescheiden worden ingezameld.

Er zijn geen sorteeraanlyses op het Grove Huishoudelijk restafval uitgevoerd. Ervaring en periodieke steekproefsgewijze inspectie wijzen uit dat regelmatig herbruikbare afvalstoffen aanwezig zijn.

De resultaten van sorteeraanlyses in 2011 worden weergegeven in figuur 2.3 en tabel 3.4:

Figuur 3.3: Sorteeresultaten Huishoudelijk restafval 2011

SORTEERANALYSE 1 kern 2 proeven	2011	Ingezameld als Restafval in de grijze container	
		Kilogram per jaar per inwoner	Ton per jaar 26.354 inwoners
Afvalstroom	%		
GFT	43,9 %	72,1	1.901
Oud papier en karton	9,2 %	15,1	398
Luiers/incontinentie	4,0 %	6,6	173
Textiel	3,5 %	5,8	152
KCA	0,4 %	0,7	17
Blik	1,2 %	2,0	52
Glas	2,5 %	4,1	108
Drankenkartons	2,2 %	3,6	95
Kunststofverpakkingen	10,2 %	16,8	442
Stroom milieustation	10,0 %	16,4	433
Restafval	12,9 %	21,2	559
Totaal	100%	164,3	4330

Tabel 3.3: Resultaten sorteeraanlyse huishoudelijk restafval 2011

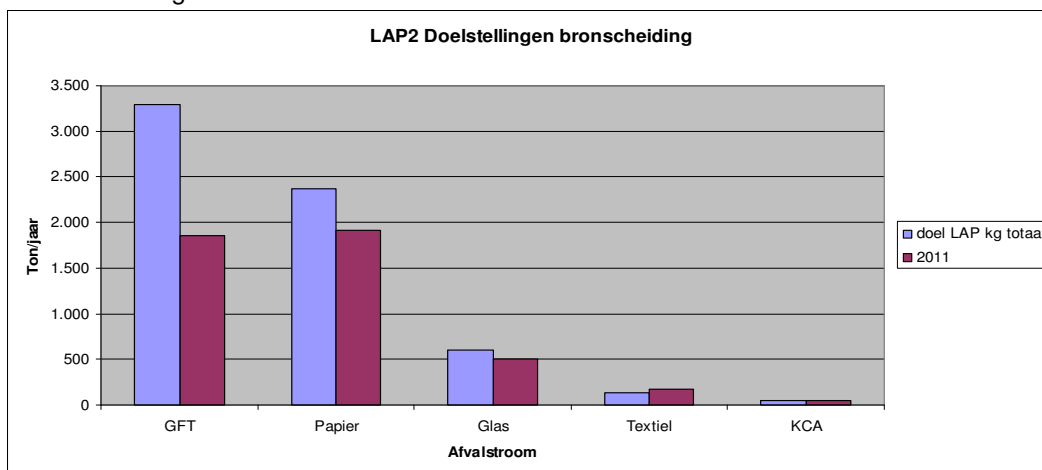
Realiseren streefgewichten bronscheiding hoofdstromen Huishoudelijk afval (HHA)

In het Landelijk Afvalbeheer Plan 2 (LAP2) worden voor de verschillende stedelijkheidsklassen streefgewichten voor gescheiden inzameling van vijf afvalstromen per inwoner per jaar gegeven. Werkendam valt in stedelijkheidsklasse 4 en telde op 1 januari 2012 26.423 inwoners. De streefgewichten voor deze stedelijkheidsklasse en het resultaat van de inzameling in 2011 zijn opgenomen in de volgende tabel:

Afvalstroom	Streefgewicht		Inzamelresultaat 2011	
	kilogram per jaar per inwoner	ton per jaar 26.354 inwoners	kilogram 2011 per inwoner	ton 2011 26.354 inwoners
GFT	125	3.294	71,6	1.887
Oud papier	90	2.372	72,7	1.916
Glas	23	606	19,1	504
Textiel	5	132	6,6	174
KCA	2	53	1,9	50

Tabel 3.4: Resultaten 2011 bronscheiding hoofdstromen LAP2

Uit bovenstaande tabel blijkt dat we achterblijven bij de streefwaarden voor bronscheiding. Dit sluit aan bij het beeld van de landelijke inzamelcijfers. Dit geldt met name voor GFT en oud papier. Wanneer het huishoudelijk restafval optimaal zou worden gescheiden kunnen de streefwaarden gehaald worden.

Figuur 3.4: Realisatie 2011 streefgewichten bronscheiding LAP2

Alle streefgewichten zijn in het jaar 2000 bepaald. Veranderingen in de markt (kredietcrisis) en voortschrijdende ontwikkelingen zorgen nog steeds voor dezelfde op- en aanmerkingen:

- Oud papier en karton: Afname “traditionele media” (kranten) en de crisis zorgen voor een verminderd aanbod van oud papier en karton. Het streefgewicht per inwoner kan wel gehaald worden, maar alleen als het afval optimaal gescheiden wordt;
- Glas: Glazen verpakkingen worden steeds lichter of worden vervangen door kunststof. Ook hier is optimale scheiding nodig om het streefgewicht te halen.

Verwerking conform minimum eisen LAP2

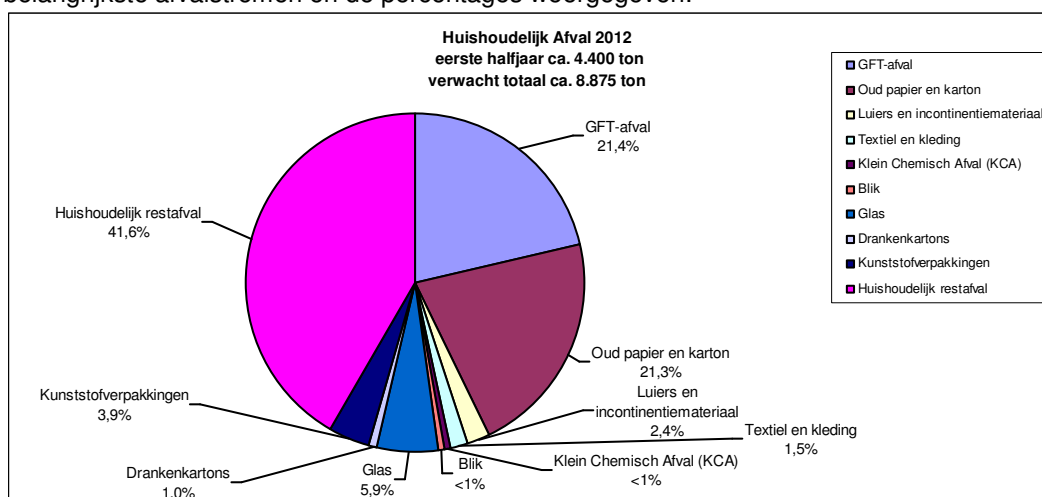
Bij alle aanbestedingen wordt geëist dat de verwerking van de afvalstromen gelijk of beter is dan de minimum eisen in het LAP2. Op dit moment worden alleen Asbest en dakleer gestort. De meeste stromen worden ingezet voor materiaalhergebruik (metalen, b-hout, GFT-afval, oud papier) en enkele anderen worden verbrand met of zonder energierugwinning (restafval, KCA).

4. Voorlopige resultaten 2012

In de onderstaande figuren wordt een extrapolatie gemaakt van de cijfers en hoeveelheden van het eerste halfjaar van 2012 tot een indicatief totaal.

Hoeveelheden Huishoudelijke afvalstromen 2012

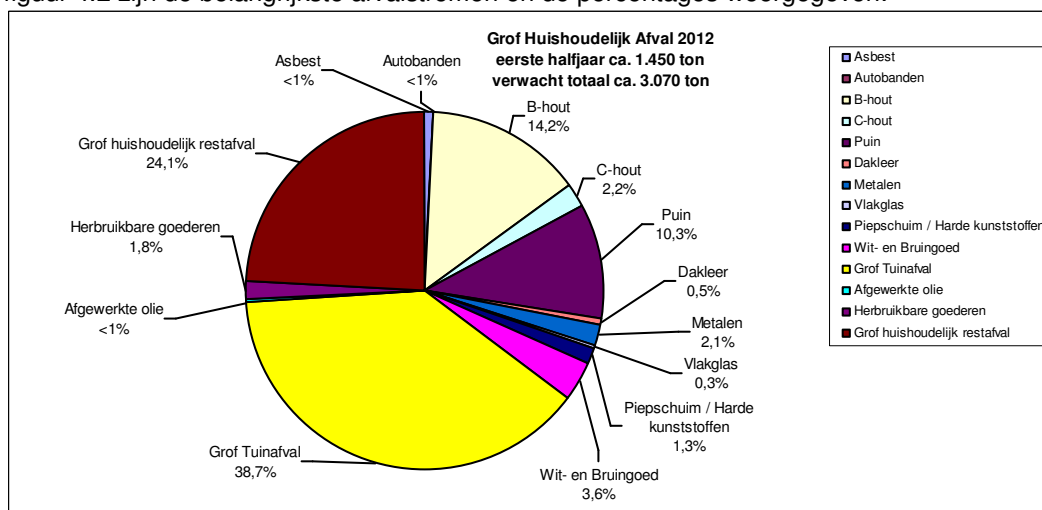
In 2012 is in het eerste halfjaar 4.400 ton Huishoudelijk Afval (HHA) ingezameld met behulp van de grijze en groene minicontainers en in de milieuparkjes. In figuur 4.1 zijn de belangrijkste afvalstromen en de percentages weergegeven:

Figuur 4.1: Indicatie hoeveelheden Huishoudelijke afvalstromen 2012

Hoeveelheden Grof Huishoudelijke afvalstromen 2012

In 2012 is in het eerste halfjaar 1.450 ton Grof Huishoudelijk Afval (GHA) ingezameld. In figuur 4.2 zijn de belangrijkste afvalstromen en de percentages weergegeven:

Figuur 4.2: Indicatie hoeveelheden Grof Huishoudelijke afvalstromen 2012

Eerste indicatie effecten veranderingen 2012

De cijfers van het eerste halfjaar laten twee effecten van de tariefswijziging, vanaf januari 2012, zien: vermindering van de totale hoeveelheid huishoudelijk afval van 9.407 ton naar circa 8.875 ton per jaar en een toename van de gescheiden ingezamelde hoeveelheid Fijn en Grof huishoudelijk afval. Beide restafvalstromen, zowel fijn als grof restafval, laten een vermindering zien ten opzichte van de voorgaande jaren.

Resultaten sorteeraanlyse huishoudelijk afval 2012

Ook in 2012 wordt de samenstelling van het restafval in de grijze minicontainers onderzocht, dit jaar worden zowel in het voorjaar als in het najaar proeven uitgevoerd in alle kernen. De resultaten van de eerste proef zijn te vinden in figuur 4.3 en tabel 4.1:

Figuur 4.3: Sorteeresultaten eerste ronde Huishoudelijk restafval 2012

SORTEERANALYSE 5 kernen, eerste van twee proeven per kern	2012 %	Ingezameld als Restafval in de grijze container	
		Kilogram per jaar per inwoner	Ton per jaar 26.423 inwoners
GFT	33,3 %	46,7	1.233
Oud papier en karton	7,7 %	10,9	287
Luiers/incontinentie	2,8 %	4,0	105
Textiel	4,2 %	5,9	156
KCA	0,1 %	0,1	3
Blik	1,6 %	2,3	61
Glas	2,7 %	3,8	102
Drankenkartons	1,4 %	2,0	53
Kunststofverpakkingen	11,0 %	15,4	407
Stromen milieustation	17,8 %	25,0	661
Restafval	17,3 %	24,2	641
Totaal	100%	140,3	3707

Tabel 4.1: Resultaten eerste ronde sorteeraanlyse huishoudelijk restafval 2012

5. Financiën afvalinzameling

Kosten en baten product Afval (721), jaarrekening 2011

De kosten en baten die gemoeid zijn met afvalinzameling en afvalverwijdering zijn in de gemeentelijke begroting opgenomen in product 721. Een overzicht van de jaarrekening 2011 is opgenomen in tabel 1:

	FCL	Rekening 2011
Inkomsten Afvalstoffenheffing + leges	67250101	€ 2.705.285,-
Kwijtscheldingen		€ 61.158,-
Subtotaal inkomsten		€ 2.644.127,-
Afvalstoffenheffing belastingen	67210101	€ 236.114,-
Afvalbeleid	67210102	€ 133.359,-
Inzameling en Verwerking	67210103	€ 1.438.971,-
Exploitatie Milieustations	67210104	€ 439.558,-
Subtotaal uitgaven		€ 2.248.001,-
Totaal product zonder BTW		€ 396.126,-
BTW		€ 290.845,-
Totaal (storting in reserve)		€ 105.280,-

Tabel 5.1: Overzicht Jaarrekening 2011 product Afval (721)

Afvalstoffenheffing, Tarieven 2011 en 2012

De afvalstoffenheffing is als volgt opgebouwd, ter vergelijking is het tarief van 2011 naast dat van 2012 gezet. In 2012 is een extra prijsprikkel op het restafval en prijsreductie op GFT-afval ingevoerd om afvalscheiding te stimuleren.

	Tarief 2011	Tarief 2012
Diftar tarieven		
Vastrecht	€ 174,00	€ 150,00
GFT 140 liter, per aanbieding	€ 2,45	€ 1,70
GFT 240 liter, per aanbieding	€ 4,20	€ 2,90
HRA 140 liter, per aanbieding	€ 3,47	€ 5,10
HRA 240 liter, per aanbieding	€ 5,90	€ 8,75
Ondergrondse container, per aanbieding	€ 1,58	€ 2,30
Verzamelcontainer, individuele heffing	€ 243,-	€ 243,-
Verzamelcontainer, heffing per object	€ 1.229,-	€ 1.229,-

Tabel 5.2: Overzicht Diftar tarieven afvalstoffenheffing 2011 en 2012

Afvalstoffenheffing, vergelijk met landelijk gemiddelde 2011

In Werkendam bedraagt de gemiddelde afvalstoffenheffing in 2011 € 267,48 (€ 2.705.285 / 10.114). De gemiddelde afvalstoffenheffing in Nederland bedraagt € 249,- per jaar (€ 265,- voor meerpersoons huishoudens en € 216 voor eenpersoons huishoudens).

Let wel dat dit bedrag relatief laag is omdat niet alle gemeenten 100% kostendekkendheid hebben. Dit brengt de hoogte van de gemiddelde heffing omlaag. Daarnaast is de hoogte van de afvalstoffenheffing afhankelijk van de kosten die er aan toegerekend worden, in Werkendam worden relatief veel kosten voor reiniging en afval aan de afvalstoffenheffing toegerekend en is de kostendekkendheid 100%.

6. Afvalinzameling, visie voor de toekomst

Regionale afvalvisie

In juni is in de bestuurscommissie Duurzaamheid van de Regio West-Brabant de regionale Afvalvisie behandeld. In deze visie wordt een beeld geschetst van de afvalinzameling in de regio West-Brabant tot aan 2030. Op grote lijnen schetst de visie een reëel beeld van de mogelijke toekomst van de inzameling en verwerking van de huishoudelijke afvalstoffen in de regio, en dus ook in de gemeente Werkendam tot aan 2030. Hoofdpunten van de visie zijn:

- De start: Beschrijving huidige situatie;
De totale hoeveelheid huishoudelijk afval bedraagt voor de regio als geheel 610 kg per inwoner per jaar, bestaande uit 239 kg per inwoner per jaar aan restafval (39%) en 371 kg per inwoner per jaar aan gescheiden ingezameld afval (61%).
- De lat en het tempo: deel 1 Optimalisatie tot 2017;
Een tussenstap die de gemeenten op weg naar afvalloos voor zich zien is het in eerste instantie beperken van de hoeveelheid huishoudelijk restafval (inclusief het grove deel) tot maximaal 150 kg per inwoner per jaar (zijnde een vermindering van ca. 90 kg per inwoner per jaar, ofwel 40%) voornamelijk te realiseren bij het huis-aan-huis ingezamelde restafval.
- De lat en het tempo: deel 2 Innovatie na 2017;
In de innovatiefase (na 2017 op weg naar afvalloos) zal de nadruk moeten liggen op maatwerk. Het uitvoeren van proeven zal moeten uitwijzen welke inzamelmiddelen en – frequentie het meest effectief is in weke situatie.

Integratie in gemeentelijk afvalbeleid

De regionale afvalvisie wordt voor het gemeentelijk beleid als inspiratiebron gebruikt. Wat betreft optimalisatie zijn wellicht weinig grote slagen te maken. Dit omdat in 2004 al is gestart met het invoeren van Diftar. Er zijn goede voorzieningen in de gemeente. De doelstelling van 150 kg restafval per inwoner per jaar in 2017 betekent een reductie van de totale hoeveelheid restafval van ongeveer 25% (2011: 193 kg per inwoner per jaar, 43 kg reductie is gelijk aan 22,3%). Deze doelstelling kan alleen met het verminderen van het aanbod GFT in het restafval al ruimschoots gehaald kan worden.

Voorstellen optimalisatie inzameling, korte termijn 2013-2017

Optimalisatie van de huidige systematiek van afvalinzameling probeert te bereiken dat inwoners meer gebruik maken van de huidige inzamelstructuur voor gescheiden afvalstromen en minder restafval aanbieden. De belangrijkste stromen, die nu nog veelvuldig in het restafval worden aangeboden, de in het restafval aangetroffen percentages (gemiddelde 2010-2012) en het potentieel aan nog gescheiden in te zamelen afvalstoffen (totaal 2011 * gemiddeld percentage 2010-2012) zijn:

Afvalstroom	%	potentieel ton/jaar	maximale besparing €/jaar
GFT	39,6	1716	€ 160.000
Kunststofverpakkingen	9,6	417	€ 255.000
Oud papier en karton	8,9	385	€ 90.000
Textiel en kleding	4,9	214	€ 85.000
Luiers en incontinentiemateriaal	3,4	146	€ 20.000
Glas	2,2	94	€ 10.000
Stromen milieustation	14,9	645	€ 90.000

Tabel 6.1: Overzicht belangrijkste stromen restafval minicontainers

Kansen voor optimalisatie, algemeen

Om de inwoners te stimuleren om hun herbruikbare afval gescheiden aan te bieden zijn de volgende opties aanwezig:

- Invoeren Diftar, reeds gedaan 2004;
- Optimalisatie gebruik tarieven huis-aan-huis inzameling;
 - Versterkt doorvoeren Diftar-systematiek
 - GFT-afval naar nultarief;
- Aanpassen inzamelfrequentie;
 - Verlagen inzamelfrequentie restafval;
 - Verhogen inzamelfrequentie andere stromen;
 - GFT;
 - Textiel/kleding;
 - Oud-papier en Karton;
- Aanpassen inzamelmiddelen huis-aan-huis inzameling;
 - Geen container meer voor restafval, maar betaalde vuilniszakken;
 - Toevoegen extra inzamelmiddelen;
 - Krat/minicontainer oud-papier;
- Toevoegen huis-aan-huis inzameling diverse stromen;
 - Glas;
 - Drankenkartons & Blik;
 - "Kleine" stromen milieustations (Kleine elektrische apparaten, aardewerk en servies, harde kunststoffen etc.);
- Uitbreiden brengvoorzieningen;
 - Extra milieuparkjes en/of inzamelpunten luiers/incontinentiemateriaal;
 - Extra "losse" containers in de wijken voor Textiel en Glas;
- Optimalisatie gebruik tarieven milieustations;
 - Restafval tarief verhogen / kostendekkend maken;
 - Overige tarieven verlagen / nultarief;
- Optimalisatie afvalstromen milieustations;
 - Toevoegen van extra stromen die rendabel uit het restafval gescheiden kunnen worden;

Kansen voor optimalisatie in Werkendam

De meest kansrijke opties voor Werkendam zijn de volgende:

- Optimalisatie gebruik tarieven huis-aan-huis inzameling;
 - Versterken huidige tariefsstructuur, restafval duurder en GFT goedkoper;
 - GFT-afval naar nultarief;
- Aanpassen inzamelfrequentie;
 - Verlagen inzamelfrequentie restafval;
 - Verhogen inzamelfrequentie andere stromen;
 - GFT;
 - Textiel/kleding;
 - Oud-papier en Karton
- Uitbreiden brengvoorzieningen;
 - Extra "losse" containers in de wijken voor Textiel en Glas;
- Optimalisatie gebruik tarieven milieustations;
 - Restafval tarief verhogen / kostendekkend maken;
 - Overige tarieven verlagen / nultarief;

Moment uitvoering optimalisatie

Het moment om wijzigingen door te voeren is afhankelijk van diverse factoren:

- Contractvoorwaarden huidige inzameling;
- Hoogte investeringsbedrag maatregelen en beschikbare gelden;
- Benodigd tijdspad voor invoering;

Een aangewezen moment hiervoor is 1 januari 2014. Op dat moment lopen de grote inzamelcontracten af, zowel voor de huis-aan-huis inzameling (Sita) als voor het transport en de verwerking van de stromen op de Milieustations (Van Gansewinkel). In 2013 is een aanbesteding gepland, samen met de buurgemeenten Woudrichem en Aalburg.

Voorstellen voor optimalisatie 2013

Huis-aan-huis inzameling Restafval en GFT:

- Geen wijziging in inzamelfrequentie maar wel in de tarieven;
 - Verdere tariefsdifferentiatie, restafval duurder en GFT goedkoper;

Huis-aan-huis inzameling andere stromen:

- Geen wijzigingen in frequentie of methodiek
 - Kunststofverpakkingen tweewekelijks;
 - Oud-papier volgens bestaand schema;

Milieuparkjes/brengvoorzieningen

- Geen wijzigingen in aantal en samenstelling milieuparkjes;
- Mogelijk extra textielcontainers op strategische locaties;

Milieustations

- Tarieven wijzigen;
 - Restafval 10 cent per kilo;
 - Overige stromen tarieven handhaven op 5 cent per kilo;

Voorstellen voor optimalisatie 2014

Huis-aan-huis inzameling Restafval en GFT

- Wijziging in inzamelfrequentie en in de tarieven.
 - GFT wekelijks inzamelen, restafval vierwekelijks;
 - Verdere tariefsdifferentiatie, restafval duurder en GFT nultarief;

Huis-aan-huis inzameling andere stromen:

- Geen wijzigingen in frequentie of methodiek
 - Kunststofverpakkingen tweewekelijks;
 - Oud-papier: onderzoek naar mogelijkheden aanpassen inzamelschema naar twee keer per maand in elke kern vanaf 2015;

Milieuparkjes/brengvoorzieningen

- Geen wijzigingen in aantal en samenstelling milieuparkjes;
- Mogelijk extra glascontainers op strategische locaties;

Milieustations

- Tarieven wijzigen;
 - Restafval kostendekkend tarief: 20 cent per kilo;
 - Overige stromen tarieven handhaven op 5 cent per kilo;

Voorstellen voor optimalisatie 2015-2017

Huis-aan-huis inzameling Restafval en GFT:

- Geen verdere wijzigingen t.o.v. 2014;

Huis-aan-huis inzameling andere stromen:

- Wijzigingen inzameling frequentie en methodiek;
 - Oud-papier: indien mogelijk aanpassen inzamelschema naar twee keer per maand in elke kern vanaf 2015;
 - Oud-papier: inzamelmiddel (minicontainer of krat (keuze inwoner)) invoeren in nader te bepalen jaar na 2015;
 - Mogelijk uitbreiden inzameling met blik en drankenkartons en textiel;

Milieuparkjes/brengvoorzieningen

- Geen wijzigingen in aantal en samenstelling milieuparkjes;
- Extra glascontainers op strategische locaties;

Milieustations

- Tarieven wijzigen;
 - Restafval kostendekkend tarief: 20 cent per kilo;
 - Overige stromen op nul met verscherpte acceptatievoorwaarden;
 - Alleen kleine hoeveelheden puin en b-hout (<1m³ / keer);

Visie innovatie afvalinzameling, lange termijn 2017-2030

In de visie op lange termijn wordt gewerkt aan realisatie van verregaande vermindering van aangeboden hoeveelheid restafval tot circa 10% van huidig volume. Andere stromen worden bij voorkeur gescheiden huis-aan-huis opgehaald, met een voldoende hoge frequentie. Eventueel kunnen droge stromen gezamenlijk worden opgehaald en bij een overslagpunt gescheiden worden (bijvoorbeeld blik, drankenkartons, elektrische apparaten).

In diverse gemeenten worden nu al proeven uitgevoerd op het gebied van innovatief inzamelen. Om de effecten van de diverse veranderingen beter te begrijpen, en te onderzoeken of de innovaties ook voor Werkendam toepasbaar zijn, zal in de periode tot aan 2017 goed gekeken worden naar de resultaten van die proeven. Hiervoor zal de samenwerking gezocht worden met Woudrichem en Aalburg en de Regio West Brabant.

Enkele van die proeven zijn:

Gemeenten Sliedrecht en Noordoostpolder:

Invoeren van extra minicontainer voor bruikbare, "droge reststromen" (papier, kunststof, blik, metaal en textiel). Vervolgens nascheiding van de stromen, inzet voor recycling. Tweewekelijkse inzameling.

Gemeente Druten:

Invoeren van extra minicontainer voor textiel, papier en kleine huishoudelijke apparaten. Vervolgens nascheiding van de stromen, inzet voor recycling. Tweewekelijkse inzameling. Restafval kan alleen in dure zak gebracht worden naar ondergrondse containers.

Gemeente Cranendonck:

Proef met afschaffen restafvalcontainer. Inzameling van alle stromen (keukenafval (GF), papier, metaal, drankenkartons, kunststof verpakkingen, textiel, glas, overige spullen) en restafval in speciale zak in een algemeen inzamelmiddel (één stroom per doos/zak). Inzameling drie keer per week.

Gemeente Horst aan de Maas (let op geen proef meer maar definitief beleid):
Afschaffen gebruik minicontainer voor restafval en deze gebruiken voor de inzameling van kunststof verpakkingen. Blik en Drankenkartons gratis aan bieden in een gele zak.
Keukenafval (GF) kan samen met luiers en incontinentiemateriaal aangeboden worden in een groene emmer. Restafval kan alleen in een gemeentelijke restafvalzak (dure zak) worden aangeboden (€ 1,25 per zak van 60 liter).

Visie voor Werkendam

Voor Werkendam liggen er kansen op diverse gebieden. Let wel dat de punten hieronder mogelijkheden aangeven en nog niet definitief voorgesteld worden.

Huis-aan-huis inzameling Restafval en GFT:

- Verdere tariefsdifferentiatie, restafval duurder;
- Verkleinen beschikbare volume restafvalcontainers, bij vervanging huidige voorraad kiezen voor maximaal 140 liter minicontainer voor restafval;
- Afschaffen grijze container voor restafval / invoeren "dure gemeentezak" (een vuilniszak met gemeentelogo, kosten circa € 2,50 tot € 3,50 per zak);
- Afschaffen haalvoorzieningen voor restafval;
Al het restafval dient gebracht te worden naar een beperkt aantal betaalde brengvoorzieningen in de gemeente;

Huis-aan-huis inzameling andere stromen:

- Wijzigingen inzameling frequentie en methodiek;
 - Kunststofverpakkingen tweewekelijks of vaker;
 - Oud-papier tweewekelijks of vaker;
 - Inzameling drankenkartons en blik samen (mogelijk tegelijkertijd met kunststofverpakkingen) tweewekelijks of vaker
 - Overige herbruikbare stromen (harde kunststoffen, puin, kapot glas & servies, hout, textiel, ijzer etc.) minmaal tweewekelijks, bij voorkeur wekelijks. Inzameling in algemeen inzamelmiddel (bijvoorbeeld een doos of zak met gemeente logo) door sociale werkvoorziening. Eén afvalstroom in één doos/zak, uitzoeken op werf, wegen en storten bij milieustation.

Milieuparkjes/brengvoorzieningen

- Mogelijk extra milieuparkje in Sleeuwijk,
- Mogelijk andere stromen verzamelen in milieuparkjes;

Milieustations

- Inzameling wijzigen;
 - Uitbreiding inzameling rendabele stromen uit restafval;
- Tarieven niet wijzigen;
 - Restafval kostendekkend tarief;
 - Overige stromen op nul met verscherpte acceptatievoorwaarden;
 - Alleen kleine hoeveelheden puin en b-hout (<1m³ / keer);

Algemeen, verwerking

Meer inzetten op nascheiding door marktpartijen. In het geval van restafval is dat, nu nog Attero. Wat betreft de verpakkingen (blik, drankenkartons en kunststofverpakkingen) kan een verandering in het verpakkingenakkoord een uitkomst bieden. Deze verandering geeft de gemeenten de mogelijkheid de ingezamelde stromen zelf te vermarkten waardoor het interessant kan zijn om stromen gemengd in te zamelen en te (laten) scheiden.

7. Conclusies

Conclusies

Het afvalbeleid in de gemeente Werkendam is goed op weg. Door de invoer van Diftar in 2004 is een begin gemaakt met de reductie van de hoeveelheid afval en een betere afvalscheiding. De scheidingsdoelstellingen uit het landelijk beleid worden bijna gehaald.

Er is gekozen om afvalscheiding aan de bron te stimuleren en daar is stevig in geïnvesteerd: De voorzieningen zijn bovengemiddeld en bestaan uit:

- Huis-aan-huis inzameling: Huishoudelijk restafval, GFT, Oud Papier en kunststof verpakkingen;
- 7 Milieuparkjes voor glas, blik, drankenkartons, kunststof verpakkingen en textiel;
- Losse glasbollen op strategische locaties;
- Inzameling luiers en incontinentiemateriaal;
- 2 Milieustations;
- 1 Inzamelronde KCA.

De eerste resultaten van 2012 wijzen uit dat de veranderde tariefstelling effect sorteert. Er wordt minder restafval aangeboden, en meer gescheiden stromen.

Om de inzameling en verwerking van het afval voor de toekomst vorm te geven is de Regionale Afvalvisie als inspiratiebron gebruikt. Hoofdpunten van de visie zijn:

- De start: Beschrijving huidige situatie;
- De lat en het tempo: deel 1 Optimalisatie tot 2017;
Beperken van de hoeveelheid huishoudelijk restafval (inclusief het grove deel) tot maximaal 150 kg per inwoner per jaar voornamelijk te realiseren bij het huis-aan-huis ingezamelde restafval.
- De lat en het tempo: deel 2 Innovatie na 2017;
In de innovatiefase (na 2017 op weg naar "afvalloos") zal de nadruk moeten liggen op maatwerk. Het uitvoeren van proeven zal moeten uitwijzen welke inzamelmethoden en – frequentie het meest effectief is in weke situatie.

Er is gekozen om voorstellen te doen voor optimalisatie op de korte termijn (tot aan 2017) en een visie te geven voor innovatieve veranderingen voor de langere termijn, na 2017 tot aan 2030. Uiteindelijk zullen de voorgestelde maatregelen moeten leiden tot een beter milieurendement van de afvalinzameling en –verwerking tegen zo laag mogelijke kosten, en dus een lagere gemiddelde afvalstoffenheffing.